

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД09-197/ 21.01.2021 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация за специалност код **6210302** „Полевъдство” от професия код **621030** „Растениевъд” от професионално направление код **621** „Растениевъдство и животновъдство”

21.1.2021 г.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Krasimir Georgiev Valchev

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ

НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	621	Растениевъдство и животновъдство
Професия	621030	Растениевъд
Специалност	6210302	Полевъдство

Утвърдена със Заповед № РД09-197/ 21.01.2021 г.

София, 2021 г.

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по специалност код **6210302** „Полевъдство“, професия код **621030** „Растениевъд“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на втора степен по изучаваната професия „Растениевъд“, специалност „Полевъдство“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Националната изпитна програма включва:

- за частта по теория на професията – осемнадесет изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и указание за разработване на писмен тест по всяка изпитна тема;
- за частта по практика на професията - указание за съдържанието на индивидуалните задания;
- критериите за оценяване на резултатите от обучението;
- система за оценяване;
- препоръчителна литература.
- Приложения:
 - а. Примерен изпитен билет;
 - б. Примерно индивидуално задание;
 - в. Примерно указание за разработване на писмен тест.

Държавният изпит – част по теория на професията, се провежда като писмен изпит по една и съща изпитна тема за учениците и/или за обучаваните за дадено училище или обучаваща институция.

Училището/обучаващата институция въз основа на писмено заявено желание на обучаемите по чл. 3, ал. 11 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация може да

организира провеждането на държавния изпит – част по теория на професията като писмен тест.

С изпитната тема или изпитния тест се проверява задължителното за усвояване и контрол учебно съдържание на равнища „Знание“, „Разбиране“ и „Приложение“, като броят и равнището на всяка задача се определят към критериите за оценка за всяка изпитна тема.

При избран от училището/обучаващата институция вариант на провеждане на изпита с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва:

1. Указание за работа, която включва:

- целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него;
- представяне и описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях;
- продължителност на работа с теста;
- начин на оценяване на резултатите от теста.

2. Методически указания за комисията по оценяване

Всеки член на комисията по оценяване получава тестовите задачи, еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

За оценката на писмена работа по изпитна тема комисията по оценяване на изпита – част по теория на професията, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

За оценката на писмения тест комисията използва еталона на верния отговор и ключ за оценяване.

Чрез държавния изпит – част по практика на професията и специалността, се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните,

отговарящи на **втора** степен на професионална квалификация. Изпитът се провежда по индивидуални задания и критерии за оценяване, изготвени от комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита.

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ

Изпитна тема № 1: Зимни зърнено - житни култури. Основи на биологичното полеводство. Двигатели с вътрешно горене

Стопанско значение, разпространение и основни ботанически особености на видовете зимни зърнено-житни култури. Технология на отглеждане на пшеница и тритикале - предшественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Биологично растениеводство – предимства и недостатъци. Общо устройство и действие на ДВГ.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Посочва основните видове зимни зърнено – житни култури и описва тяхното значение и разпространение.	14
2. Познава и характеризира основните ботанически особености на зимните зърнено-житни култури.	20
3. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на пшеница и тритикале.	30
4. Посочва предимства и недостатъците в биологично растениеводство.	16
5. Обяснява общо устройство и действие на ДВГ.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 2: Пролетни зърнено-житни култури. Основи на биологичното полеводство. Прибираща земеделска техника

Стопанско значение, разпространение и основни ботанически особености на видовете пролетни зърнено-житни култури. Технология на отглеждане на царевича за зърно – предшественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Биологично растениеводство – определение и основни принципи. Адаптери за прибиране на царевича – предназначение и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Посочва основните видове пролетни зърнено–житни култури и описва тяхното значение и разпространение.	14
2. Познава и характеризира основните ботанически особености на пролетните зърнено-житни култури.	22
3. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на царевица за зърно.	24
4. Назовава определението и основните принципи на биологичното растениевъдство.	20
5. Посочва и описва предназначението и устройството на адаптер за прибиране на царевица.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 3: Зърнено-бобови култури. Прибираща земеделска техника

Стопанско значение, разпространение и основни ботанически особености на видовете зърнено-бобови култури. Технология на отглеждане на фасул и соя – предшественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Машины и съоръжения за прибиране на силаж – предназначение и видове. Самоходен силажокомбайн – общо устройство и работни органи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Посочва основните видове зърнено–бобови култури и описва тяхното значение и разпространение.	16
2. Познава и характеризира основните ботанически особености на зърнено-бобовите култури.	24
3. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на фасул и соя.	26
4. Посочва видовете машини и съоръжения за прибиране на силаж и описва предназначението им.	16
5. Познава и описва устройството и работните органи на самоходния силажокомбайн.	18
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 4: Маслодайни култури. Торове в биологичното полеводство. Земеделски машини и съоръжения

Стопанско значение и разпространение на видовете маслодайни култури. Основни ботанически особености на слънчоглед и рапица. Технология на отглеждане на слънчоглед – предшественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Видове органични торове позволени за приложение в биологичното

полевъдство. Култиватори за междуредова обработка – предназначение, видове и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Посочва основните видове маслодайни култури и описва тяхното значение и разпространение.	16
2. Познава и характеризира основните ботанически особености на слънчогледа и рапицата.	20
3. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на слънчоглед.	26
4. Посочва и описва видове органични торове позволени за приложение в биологичното полевъдство.	18
5. Посочва видовете и описва предназначението и устройството на култиваторите за междуредова обработка.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 5: Влакнодайни култури. Контрол на вредителите в биологичното полевъдство. Прибираща земеделска техника

Стопанско значение и разпространение на видовете влакнодайни култури. Основни ботанически особености на памук Технология на отглеждане на памук – предишественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Биологични методи за контрол на болести и неприятели в биологичното полевъдство. Памукокомбайн за прибиране на разпукани кутийки – общо устройство и работни органи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Посочва основните видове влакнодайни култури и описва тяхното значение и разпространение.	16
2. Познава и характеризира основните ботанически особености на памука.	18
3. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на памук.	26
4. Назовава и описва биологични методи за контрол на болести и неприятели в биологичното полевъдство.	20
5. Посочва и описва устройството и работните органи на памукокомбайна.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 6: Фуражни култури. Сеитбообращения в биологичното полеводство. Земеделски машини и съоръжения

Видове фуражни култури. Люцерна – стопанско значение, основни ботанически особености и биологични изисквания, технология на отглеждане. Особености на сеитбообращенията при биологичното отглеждане на полските култури при неполивни условия. Плугове – предназначение, видове и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Назовава видове фуражни култури.	14
2. Познава и описва основните ботанически особености и биологични изисквания на люцерна.	20
3. Описва основните технологични операции при отглеждане на люцерната.	24
4. Характеризира особености на сеитбообращенията при биологичното отглеждане на полските култури при неполивни условия.	22
5. Познава и описва предназначението, видовете и устройството на плуговете.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 7: Вкусови култури. Прибираща земеделска техника

Тютюн – стопанско значение, разпространение, ботанически особености, биологични изисквания и фази на развитие. Технология на отглеждане на тютюн – предшественици, обработка на почвата, торене, отглеждане на разсад и разсаждане, грижи през вегетацията и прибиране. Машини и съоръжения за механизирано прибиране на тютюн – видове, предназначение и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Познава и описва стопанско значение, разпространение и ботаническа характеристика на тютюн.	20
2. Посочва и описва биологични изисквания на тютюн.	18
3. Познава и описва фазите на развитие при тютюна.	14
4. Описва основните технологични операции при отглеждане на тютюн.	26
5. Посочва видовете и описва предназначението и устройството на машините и съоръженията за механизирано прибиране на тютюн.	22
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 8: Клубеноплодни и кореноплодни култури. Основи на биологичното полевъдство. Прибираща земеделска техника

Картофи – стопанско значение, разпространение, ботаническа характеристика и технология на отглеждане. Цвекло – стопанско значение, разпространение, ботаническа характеристика и технология на отглеждане. Машини за механизирано прибиране на картофи – видове, предназначение и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Познава и описва стопанското значение и разпространение и ботаническата характеристика на картофите.	18
2. Описва основните технологични операции при отглеждане на картофи.	20
3. Познава и описва стопанското значение и разпространение и ботаническата характеристика на цвеклото.	18
4. Описва основните технологични операции при отглеждане на цвекло.	20
5. Посочва видовете, описва предназначението и устройството на машините за механизирано прибиране на картофи.	24
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 9: Етерично маслодайни култури. Контрол на вредителите в биологичното полевъдство. Машини за химическа защита

Етерично-маслодайни култури – видове. Лавандула – значение, ботанически и биологични особености, технология на отглеждане. Агротехнически методи за контрол на болести и неприятели в биологичното полевъдство. Щангова пръскачка – предназначение, общо устройство и работен процес.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Назовава видовете етерично - маслодайни култури.	10
2. Посочва значение, ботанически и биологични особености на лавандула.	22
3. Описва технологията на отглеждане на лавандула.	26
4. Посочва агротехническите методи за контрол на болести и неприятели в биологичното полевъдство.	22
5. Познава предназначението и описва устройството и работния процес на щангова пръскачка.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 10: Зеленчукови култури. Биологично отглеждане на полски култури. Машини за торене

Зеленчукови култури – класификация на видовете. Домати – технология на отглеждане при ранно полско производство. Биологично отглеждане на зимни зърнено–житни култури. Машини за торене с твърди минерални торове – видове и общо устройство, торови апарати - видове.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Посочва класификацията на видовете зеленчукови култури.	18
2. Описва основните технологични операции при отглеждане на домати за ранно полско производство.	28
3. Познава и описва специфичните технологични операции при биологичното отглеждане на зимни зърнено–житни култури.	30
4. Посочва видовете и описва устройството на машините за торене с твърди минерални торове, класифицира торовите апарати.	24
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 11: Зърнено - житни култури. Контрол на вредителите в биологичното полевъдство. Земеделски машини и съоръжения.

Фази на развитие при зърнено – житните култури. Контрол на плевелите в биологичното полевъдство. Химични методи за контрол на болести и неприятели в биологичното полевъдство. Зъбна брана – предназначение, общо устройство, работни органи и принцип на действие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Посочва и описва фазите на развитие при зърнено–житните култури.	26
2. Познава и описва начините за контрол на плевелите в биологичното полевъдство.	28
3. Познава правилата при приложение на химичните методи за контрол на болести и неприятели в биологичното полевъдство.	24
4. Познава и описва предназначението, устройството, работните органи и принципа на действие при зъбната брана.	22
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 12: Овощни култури. Маслодайни култури. Контрол на вредителите в биологичното полевъдство. Прибираща земеделска техника

Овощни видове - класификация. Фъстъци – ботаническа характеристика, биологични изисквания и технология на отглеждане. Физични методи за контрол на болести и неприятели в биологичното полевъдство. Зърнокомбайн за прибиране на зимни зърнено–житни култури – предназначение и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Описва класификацията на овощните видове.	16
2. Познава и описва ботаническите особености и биологичните изисквания при фъстъците.	22
3. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на фъстъци.	22
4. Познава и описва физичните методи за контрол на болести и неприятели в биологичното полевъдство.	20
5. Познава и описва предназначението и устройството на зърнокомбайн за прибиране на зимни зърнено–житни култури.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 13: Зърнено–бобови култури. Прибираща земеделска техника.

Фази на развитие при зърнено–бобовите култури. Нахут и леща – биологични изисквания. Технология на отглеждане на нахут и леща – предшественици, обработка на почвата и торене, срокове на сеитба и сеитба, грижи през вегетацията и прибиране. Приспособления на зърнокомбайните за прибиране на зърнено – бобови култури – предназначение, видове и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Посочва и описва фазите на развитие при зърнено–бобовите култури.	26
2. Познава биологичните изисквания на нахута и лещата.	22
3. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на нахут и леща.	28
4. Познава и описва предназначението, видовете и устройството на приспособленията за прибиране на зърнено–бобови култури.	24
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 14: Лозарство. зимни зърнено–житни култури. Торове в биологичното полевъдство. Земеделски машини и съоръжения

Създаване на лозе – предшественици, обработка на почвата, торене, маркиране на площта, срокове и засаждане на лозите. Ечемик – биологични изисквания, видове и сортове. Приложение на органичните торове в биологичното полевъдство. Машини за торене с твърди органични торове (тороразхвърлящо ремарке) – предназначение и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Описва основните мероприятия при създаване на лозе.	22
2. Описва биологичните изисквания на ечемика.	20
3. Посочва основните видове и сортове ечемик.	20
4. Познава и описва приложението на органичните торове в биологичното полевъдство.	20
5. Описва предназначението и устройството на тороразхвърлящо ремарке.	18
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 15: Контрол на вредителите в биологичното полевъдство. маслодайни култури. Земеделски машини и съоръжения

Превантивни методи за контрол на болести и неприятели в биологичното полевъдство. Рапица – основни биологични изисквания и фази на развитие. Технология на отглеждане на рапица - предшественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Машини за напояване (инсталации за дъждуване) – приложение, видове и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Познава и описва превантивните методи за контрол на болестите и неприятелите в биологичното полевъдство.	20
2. Описва основните биологични изисквания на рапицата.	18
3. Познава и описва фазите на развитие при рапицата.	18
4. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на рапица.	24
5. Посочва и описва приложението, видовете и устройството на инсталациите за дъждуване.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 16: Пролетни зърнено - житни култури. Земеделски машини и съоръжения.

Царевица и сорго – биологични изисквания, видове и сортове. Ориз – основни ботанически особености, биологични изисквания и технология на отглеждане. Сеялки за точна сеитба – предназначение и работни органи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Описва биологичните изисквания на царевицата и соргото.	18
2. Познава и посочва видовете и сортовете при царевицата и соргото.	18
3. Познава и описва основните ботанически особености и биологичните изисквания на ориза.	22
4. Познава и описва основните технологични операции при отглеждането на ориз.	22
5. Посочва и описва предназначението и устройството на видовете работни органи при сеялките на точна сеитба.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 17: Етерично–маслодайни култури. Съхранение на продукцията от технически култури. Прибираща земеделска техника

Резене, анасон и кориандър – стопанско значение и разпространение, основни ботанически особености и биологични изисквания. Технология на отглеждане на резене, анасон и кориандър – предшественици, обработка на почвата, торене, срокове на сеитба и сеитба, грижи през вегетацията и прибиране. Съхранение на продукцията от резене, анасон и кориандър - начини, срокове и правила. Машини за прибиране на листна маса и цветове от етерично–маслодайни култури – предназначение, видове и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Описва стопанското значение и разпространение на резене, анасон и кориандър.	16
2. Познава и описва основните ботанически особености и биологични изисквания при резене, анасон и кориандър.	20
3. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на резене, анасон и кориандър.	24
4. Познава и описва начините, сроковете и правилата при съхранение на продукцията от резене, анасон и кориандър.	20
5. Посочва и описва предназначението, видовете и устройството на машини за прибиране на листна маса и цветове от етерично–маслодайни култури.	20
Общ брой точки:	100

Изпитна тема № 18: Класификация на полските култури. Съхранение на продукцията от зърнени култури. Земеделски машини и съоръжения

Групи полски култури, класификация според ботаническите и биологичните им особености. Съхранение на продукцията от зърнени култури – начини, срокове и правила. Машини за почистване, сортиране и сушене на зърното – предназначение, видове и общо устройство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1. Посочва групите полски култури и класифицира видовете според ботаническите и биологичните им особености.	16
2. Познава и описва начините, сроковете и правилата при съхранението на зърнено–житните култури.	22
3. Познава и описва начините, сроковете и правилата при съхранението на зърнено–бобовите култури.	22
4. Познава и описва предназначението, видовете общото устройство на машините за почистване и сортиране на продукцията от зърнени култури.	20
5. Познава и описва предназначението, видовете общото устройство на машините за сушене на продукцията от зърнени култури.	20
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗАДАНИЯ

Индивидуалното задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване трите имена на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита част по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Съставяне на сеитбоображения за биологично производство на полски култури.

- 1. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:**

- Познава особеностите на сеитбообращенията при биологичното отглеждане на полските култури при неполивни условия;
- Познава особеностите на сеитбообращенията при биологичното отглеждане на полските култури при поливни условия;
- Познава технологията на отглеждане на културите;
- Съставя сеитбообращения.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

<i>Критерии и показатели за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>	<i>Тежест</i>
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
<p>1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства</p> <p>1.2. Правилно и по безопасен начин използва предметите и средствата на труда</p> <p>1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, дефинира и спазва предписания за своевременна реакция</p> <p><i>Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i></p>		
2. Ефективна организация на работното място		5
2.1. Подреденост на инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията	2	
2.2. Целесъобразна употреба на материалите	2	
2.3. Работа с равномерен темп за определено време	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица	3	

3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства)	2	
4. Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание		20
4.1. Преценява типа и вида на необходимите материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10	
4.2. Правилно подбира количеството и качеството на необходимите материали, детайли и инструменти	10	
5. Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание		20
5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10	
5.2. Спазва технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното практическо задание		50
6.1. Всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология	20	
6.2. Крайното изделие съответства на зададените технически параметри	20	
6.3. Изпълнява задачата в поставения срок	10	
Общ брой точки:	100	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на втора степен на професионална квалификация по специалността код 6210302 „Полевъдство” професия код 621030 „Растениевъд“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията - максимално 100 точки;
- част по практика на професията - максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 40 процента частта по теория на професията и 60 процента частта по практика на професията от общия брой точки.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,4 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,6 \times$ получения брой точки от частта по практика

на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Трънков, И., Г. Москов. Отглеждане на земеделски култури, Дионис, София, 1993.
2. Горбанов, С., Растениевъдство, Христо Г. Данов, Пловдив, 1993.
3. Стайков, Г. и колектив. Ръководство за упражнения по растениевъдство. Земиздат, София, 1974.
4. Трънков, И., Х. Цанева. Основи на земеделието. Земя, София, 1991.
5. Попов, В., Карова, А. Биологично земеделие. „Академично издателство на аграрен университет“, Пловдив, 2011.
6. Димитрова, М. Плевелите са и огнища за разпространение на болести и неприятели. списание „Растителна защита“, бр. 9, стр. 20, 2000.
7. Интернет – информация, свързана с изучаваните теми.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Ивайло Семов – Професионална гимназия по селско стопанство „Земя“, град Провадия
2. Таня Накова – Професионална гимназия по земеделие „Стефан Цанов“, град Кнежа
3. Стефана Узунова – Професионална гимназия по селско стопанство и икономика, град Свиленград

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА,
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

***по професия код 621030 „Растениевъд“
специалност код 6210302 „Полевъдство“***

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
(изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)

Описание на дидактическите материали:

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И
СПЕЦИАЛНОСТТА,**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професия код 621030 „Растениевъд“

специалност код 6210302 „Полевъдство“

Индивидуално практическо задание №

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

в) Примерно указание за разработване на писмен тест

- **примерно указание за работа за учениците/курсистите и примерни тестови задачи с еталон за оценяване и ключ на верните отговори**

Указание за работа

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа ... задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за усвояване и контрол за придобиване на втора степен на професионална квалификация по професия „Растениевъд“, специалност „Полевъдство“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак \times , а за другите типове задачи начина на отговор е описан в задачата.

При отбелязване на отговор, който искате да промените, оградете в кръгче грешното отбелязване и се подпишете пред него.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди да посочите някой отговор.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ЖЕЛАЕМ ВИ УСПЕХ !

- **разработване на тест**

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

1. Таксономия на Блум – равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда,

		формулира, схематизира
II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране.	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва

2. Примерна матрица на писмен тест по изпитна тема № 1

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията, като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4 и 5.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален Брой точки	Брой тестови задачи по равнища		
		I	II	III
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Посочва основните видове зимни зърнено–житни култури и описва тяхното значение и разпространение.	14	3	2	
2. Познава и характеризира основните ботанически особености на зимните зърнено-житни култури.	20	3	2	1
3. Познава и описва основните технологични операции при отглеждане на пшеница и тритикале.	30	2	2	3
4. Посочва предимства и недостатъците в биологично растениевъдство.	16	1	2	1
5. Обяснява общо устройство и действие на ДВГ.	20	2	1	2
Общ брой задачи:	27	11	9	7
Общ брой точки:	100	22	36	42
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:				
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ 				

3. Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- 1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;

- Въпроси и задачи за свободно съчинение;
- Въпроси и задачи за тълкуване;
 - **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**
- Въпроси и задачи за допълване на дума, или фраза или елемент от чертеж/схема;
- Въпроси и задачи за заместване;
 - **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
- Задачи с един или повече верни отговори;
- Въпроси за избор между вярно и грешно.

4. Примерни тестови задачи

4.1. Примерна тестова задача от равнище „Знание“

Посочете, кои от изброените култури спадат към групата на зимните зърнено-житни култури:

- а) ечемик, лен, памук;
- б) пшеница, ечемик, ръж;
- в) царевица, просо, ориз;
- г) овес, фасул, царевица.

макс. 2 т.

Еталон на верния отговор: б)

Ключ за оценяване:

Отговор б) – 2 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Всички останали отговори – 0 точки

4.2. Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“

Определете твърдението, което най – правилно описва един от недостатъците на биологичното растениевъдство:

- а) Себестойността на биологичната продукция е по – висока поради по – големите разходи за ръчен труд, биопестициди и др.;
- б) Себестойността на биологичната продукция е по – висока поради слабо развития пазар за такъв тип продукция;

в) Себестойността на биологичната продукция е по – висока поради малките по площ биологични стопанства и ниските добиви от тях.

макс. 4 т.

Еталон на верния отговор: а)

Ключ за оценяване:

Отговор а) - 4 точки;

При посочени повече от един отговор - 0 точки;

Всички останали отговори - 0 точки;

4.3. Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

Попълнете пропуснатите технологични операции при отглеждане на пшеница:

- 1 Обработка на почвата
- 2
- 3
- 4 Грижи през вегетацията
- 5 Прибиране

макс. 6 т.

Еталон на верния отговор и ключ за оценяване:

- 1 Обработка на почвата;
- 2 **Торене- 3 точки;**
- 3 **Сеитба - 3 точки;**
- 4 Грижи през вегетацията;
- 5 Прибиране.